Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

2025/2156(DEC)

28.1.2026

OPINIA

Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

dla Komisji Kontroli Budżetowej

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu agencji Unii Europejskiej za rok budżetowy 2024 – agencje
(2025/2156(DEC))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

OPINIA

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Kontroli Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji tego, co następuje:

A. mając na uwadze, że równouprawnienie jest jedną z fundamentalnych wartości Unii, a Unia – zgodnie z art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który ustanawia zasadę o uwzględnianiu aspektu płci i sporządzaniu budżetu z uwzględnieniem aspektu płci – jest zobowiązana do promowania równości płci we wszystkich swoich działaniach; mając na uwadze, że równość płci musi być uwzględniana we wszystkich strategiach politycznych i działaniach UE;

B. mając na uwadze, że Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) ustanowiono w celu wniesienia wkładu na rzecz równouprawnienia płci i lepszego propagowania równouprawnienia płci w Unii, w tym poprzez włączanie problematyki płci do głównego nurtu we wszystkich obszarach polityki Unii oraz w wynikających z nich krajowych strategiach politycznych, a także zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć i szerzenie wśród obywateli Unii wiedzy na temat problematyki równouprawnienia płci, co Instytut czyni z dużym zaangażowaniem i skutecznie; mając na uwadze, że roczne i wieloletnie programowanie EIGE jest konsekwentnie dostosowane do obecnych priorytetów Unii; mając na uwadze, że EIGE w coraz większym stopniu wspiera agencje i organy UE we włączaniu perspektywy płci do ich programowania i działań;

C. mając na uwadze, że w następnych WRF należy uwzględnić cele w zakresie równouprawnienia płci, uwzględnianie aspektu płci i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci we wszystkich programach finansowania;

D. mając na uwadze, że od 2010 r. ogólny wskaźnik równouprawnienia płci w UE wzrósł o 7,9 pkt, jednak pomimo tej długoterminowej tendencji wzrostowej wskaźnik równouprawnienia płci z 2025 r. pokazuje, że państwa członkowskie poczyniły ograniczone postępy, osiągając wynik 63,4 dla całej UE i wzrost o zaledwie 0,8 pkt w porównaniu ze wskaźnikiem równouprawnienia płci z 2024 r.; mając na uwadze, że według wskaźnika równouprawnienie płci z roku 2025 równość płci w UE nie stanie się rzeczywistością przez co najmniej kolejne 50 lat; mając na uwadze, że w innych obszarach, takich jak zdrowie i edukacja kobiet, postęp uległ stagnacji, a nawet zaobserwowano regres; mając na uwadze, że wskaźnik z 2024 r. wykazuje duże różnice między państwami członkowskimi (najwyższy wynik: 82.0; najniższy 57,5), co uwypukla utrzymujące się nierówności w całej Unii oraz potrzebę dalszego monitorowania i wsparcia ze strony agencji takich jak EIGE;

E. mając na uwadze, że na równouprawnienie płci w Unii szczególnie wpłynęły skutki wojny w Ukrainie, kryzys związany z kosztami utrzymania, który w nieproporcjonalny sposób dotyka kobiety, oraz regres w kwestii równości płci i praw kobiet, zwłaszcza w odniesieniu do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw reprodukcyjnych i seksualnych w kilku państwach członkowskich; mając na uwadze, że pogłębia to nierówności i utrudnia równouprawnienie płci;

F. mając na uwadze, że zarówno inflacja, jak i długotrwałe niedofinansowanie wywierają rosnącą presję na budżet EIGE, ograniczając zdolność operacyjną Instytutu, co doprowadziło do braków kadrowych w warunkach stałego obciążenia finansowego; mając na uwadze, że w ocenie zewnętrznej z 2022 r. podkreślono poważny niedobór personelu w zakresie uwzględniania aspektu płci, przy czym EIGE był w stanie odpowiedzieć tylko na jedną czwartą wniosków o pomoc techniczną; mając na uwadze, że EIGE odgrywa najważniejszą rolę we wspieraniu instytucji Unii i państw członkowskich w osiąganiu równouprawnienia płci; mając na uwadze, że w związku z tym podkreśla się, iż EIGE musi dysponować wystarczającymi i stabilnymi zasobami finansowymi i ludzkimi, aby móc wypełniać swoje zadania;

G. mając na uwadze, że rosnąca inflacja i wzrost współczynnika korygującego dla Litwy mają wpływ na koszty związane z wynagrodzeniami w EIGE, co stanowi poważne wyzwanie w podstawowych obszarach operacyjnych, takich jak udzielanie pomocy technicznej instytucjom UE i państwom członkowskim w zakresie uwzględniania aspektu płci, a także w ramach działań związanych z gromadzeniem danych;

H. mając na uwadze, że podstawowa misja EIGE koncentruje się na osiągnięciu równości płci w UE i polega na prowadzeniu badań, gromadzeniu i przekazywaniu danych, opracowywaniu metod poprawy statystyk i gromadzenia danych oraz mierzeniu stanu równouprawnienia płci zarówno na poziomie UE, jak i państw członkowskich; mając na uwadze, że EIGE nadal poprawia jakość i porównywalność danych z podziałem na płeć w całej Unii, wzmacniając bazę dowodową dostępną dla instytucji UE i państw członkowskich; mając na uwadze, że EIGE rozszerzył swoje narzędzia cyfrowe i platformy internetowe, poprawiając dostęp do statystyk, wytycznych metodycznych i praktycznych zasobów dla decydentów i zainteresowanych stron; mając na uwadze, że EIGE zacieśnił współpracę z krajowymi urzędami statystycznymi i właściwymi organami; mając na uwadze, że prace EIGE dotyczące przemocy ze względu na płeć, takie jak unijne badanie dotyczące przemocy ze względu na płeć, w którym przedstawiono kluczowe wyniki oparte na danych ze wszystkich 27 państw członkowskich, pomagają w realizacji celu Unii, jakim jest poprawa w zakresie zapobiegania, gromadzenia danych i koordynacji polityki w tej dziedzinie;

I. mając na uwadze, że EIGE powierzono dodatkowe zadania związane z wdrażaniem i monitorowaniem nowo przyjętych dyrektyw UE, w tym dyrektywy (UE) 2022/2381 w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek giełdowych, dyrektywy (UE) 2023/970 w sprawie równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości, dyrektywy (UE) 2019/1158 w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów, dyrektywy (UE) 2024/1499 i dyrektywy (UE) 2024/1500 w sprawie wiążących norm dotyczących organów ds. równości oraz dyrektywy (UE) 2024/1385 w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, a także z przystąpieniem UE do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, czyli tzw. konwencji stambulskiej;

J. mając na uwadze, że owe nowe obowiązki wymagają zwiększenia zdolności w zakresie monitorowania legislacyjnego, sprawozdawczości w zakresie zgodności z przepisami i gromadzenia danych, w tym pięciu dodatkowych stanowisk dla pracowników zatrudnionych na czas określony i czterech stanowisk dla pracowników kontraktowych,

zgodnie z ustaleniami EIGE, w szczególności w celu przywrócenia stanowisk zlikwidowanych w poprzednich cyklach budżetowych; mając na uwadze, że nowe rozporządzenie UE w sprawie cyberbezpieczeństwa zobowiązuje EIGE do wzmocnienia systemów cyberbezpieczeństwa, w tym do wyznaczenia urzędnika ds. cyberbezpieczeństwa oraz przeprowadzania regularnych ocen i audytów; mając na uwadze, że EIGE potrzebowałby jednego pracownika kontraktowego (GF IV) na stanowisko urzędnika ds. cyberbezpieczeństwa oraz większych zasobów budżetowych, aby spełnić te wymogi; mając na uwadze, że EIGE jest zobowiązany do zapłaty 200 000 EUR za nabycie obowiązkowego nowego oprogramowania finansowego SUMMA, co stanowi prawie 15% jego środków budżetowych w tytule II; mając na uwadze, że takie potrzeby budżetowe w nieproporcjonalny sposób obciążają mniejsze agencje; mając na uwadze, że we wszystkich agencjach UE, a więc także w EIGE, zawsze należy promować zrównoważoną pod względem płci reprezentację wśród pracowników, stosując procedury rekrutacyjne uwzględniające aspekt płci;

1. przypomina, że EIGE powstał, aby propagować niezależne badania nad równouprawnieniem płci, gromadzić dane i tworzyć narzędzia pomagające UE i jej państwom członkowskim w opracowywaniu włączających strategii politycznych, transformacyjnych z punktu widzenia równości płci, które eliminują pierwotne przyczyny różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn poprzez kwestionowanie dyskryminacyjnych norm, nierównego podziału władzy i szkodliwych praktyk oraz mają na celu zmianę postaw i zachowań społecznych w kierunku rzeczywistej równości płci, a także uwzględnianie równości płci we wszystkich strategiach politycznych; zwraca uwagę na znaczenie dostępności wiarygodnych danych segregowanych według kryterium płci, aby umożliwić kształtowanie polityki opartej na rzetelnych informacjach; podkreśla pilną potrzebę, aby Unia poczyniła postępy w zakresie równouprawnienia płci w związku z trwającymi kryzysami, takimi jak wojny i kryzys klimatyczny; podkreśla ponadto regres w zakresie równouprawnienia płci będący skutkiem ruchów antygenderowych i antydemokratycznych;

2. z zadowoleniem przyjmuje trwającą współpracę między EIGE a Komisją Praw Kobiet i Równouprawnienia (FEMM), w szczególności wkład Instytutu w bieżące wysiłki komisji dotyczące przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, zróżnicowania wynagrodzenia i emerytur ze względu na płeć, wpływu kryzysów na kobiety, uwzględniania aspektu płci i sporządzania budżetu z uwzględnieniem tego aspektu; zwraca uwagę na cenny wkład, jaki EIGE może wnieść w prace wszystkich komisji Parlamentu Europejskiego i innych agencji UE z myślą o lepszym uwzględnianiu aspektu płci we wszystkich strategiach politycznych UE;

3. ponownie wzywa do zwiększenia finansowania i liczby personelu EIGE z powodu rosnącego zapotrzebowania na wsparcie techniczne oraz wyższych kosztów operacyjnych; apeluje zatem do Komisji o zaproponowanie Instytutowi niezbędnych zasobów, aby umożliwić mu wykonywanie jego zadań i reagowanie na zwiększone zapotrzebowanie na wiedzę fachową, a także zapewnić ciągłość operacyjną oraz wzmocnić zdolności analityczne i koordynacyjne Instytutu; wzywa do zwiększenia obecnego planu zatrudnienia o 17%, aby uwzględnić zapotrzebowanie na co najmniej pięć dodatkowych stanowisk dla pracowników zatrudnionych na czas określony (AD), cztery dodatkowe stanowiska dla pracowników kontraktowych oraz wyspecjalizowane

stanowiska w zakresie cyberbezpieczeństwa, ochrony danych i realizacji nowych zobowiązań legislacyjnych; podkreśla potrzebę zmniejszenia nadmiernego obciążenia pracą, z jakim borykają się obecnie pracownicy EIGE; apeluje o przewidywalny i stabilny wieloletni budżet dla EIGE, ograniczający powtarzające się przeniesienia środków, umożliwiający długoterminowe planowanie i prace badawcze oraz gwarantujący zdrowe warunki pracy sprzyjające produktywności;

4. zauważa, że w ramach swojego programu prac EIGE utrzymuje wskaźnik wykonania budżetu na stałym poziomie 95% oraz osiąga cele określone w zmienionym dokumencie programowym na lata 2024–2026 pomimo niedoboru personelu i wysokich przeniesień środków, a Europejski Trybunał Obrachunkowy potwierdził, iż sprawozdania Instytutu wiernie przedstawiają jego sytuację finansową;

5. podkreśla, że w 2024 r. EIGE osiągnął swoje cele strategiczne polegające na przyczynianiu się do kształtowania polityki i podejmowania decyzji w oparciu o lepsze informacje i dowody, aby osiągnąć równouprawnienie płci i zwalczać dyskryminację ze względu na płeć, wspierać włączanie perspektywy płci do polityk UE i wynikających z nich polityk krajowych oraz skutecznie promować równości płci wśród kluczowych zainteresowanych stron i grup docelowych; podkreśla ponadto, że dokonania te osiągnięto pomimo strukturalnego niedoboru personelu, co potwierdza konieczność zapewnienia dodatkowych zasobów w celu zabezpieczenia wyników w przyszłości;

6. ostrzega, że bez zgodnego z zapotrzebowaniem zwiększenia zatrudnienia i inwestycji EIGE może nie być w stanie wywiązywać się ze swoich zobowiązań prawnych wynikających z przyjętych ostatnio przepisów ani sprostać większym wymaganiom wynikającym z nowych unijnych inicjatyw politycznych; podkreśla, że potrzeby budżetowe takie jak nabycie oprogramowania SUMMA dodatkowo obciążają budżet EIGE; podkreśla, że dalsze przydziały środków budżetowych muszą uwzględniać obowiązkowe wydatki, jakie agencje muszą ponosić; apeluje o stabilny i wyższy budżet dla EIGE w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, gdyż jest to jeden z priorytetów związanych z równością płci, tak aby Instytut mógł nadal prowadzić wysokiej jakości badania naukowe, gromadzić dane i udzielać wsparcia politycznego w odniesieniu do wszystkich priorytetów Unii;

7. jest zdania, że dyrektor Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn można udzielić absolutorium z wykonania budżetu Instytutu za rok budżetowy 2024.

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej oświadcza na swoją wyłączną odpowiedzialność, że nie ujęła w swojej opinii żadnych informacji od przedstawicieli grup interesu objętych zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości[1] ani od przedstawicieli organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad, których należy wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

[1] Porozumienie międzyinstytucjonalne z 20 maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości (Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	27.1.2026
Wynik głosowania końcowego	+: 24 –: 9 0: 1

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

24	+
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

9	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

1	0
NI	Judita Laššáková

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się